UCLA
Archive of the Yiddish Literary Journal Kheshbn

Title
Sholem Al Yisroel (Greetings)

Permalink
https://escholarship.org/uc/item/5nj3p321

Journal
Archive of the Yiddish Literary Journal Kheshbn, 93(1)

Publication Date
1979

Copyright Information
Copyright 1979 by the author(s). All rights reserved unless otherwise indicated. Contact the author(s) for any necessary permissions. Learn more at https://escholarship.org/terms

Peer reviewed

eScholarship.org Powered by the California Digital Library
University of California

רעדאַקציע קאָלעגיע:
זלמן שלאָסער
משה שקליאַר
שמואל ווייס

חשבון

פעריאָדישע שריפט
פאַר ליטעראַטור, קריטיק
און קולטור־פּראָבלעמען

פאַרוואַלטונג:
העניך בערמאַן, פאַרוואַלטער
גרשון פרידמאַן, פין. סעקר.
מיטגלידער:
ז. בונין, נתן גראָוויץ,
משה כהן, שלמה צוקערמאַן
און אַלעקס ראַבין

34טער יאָרגאַנג, נומער 93 • פרילינג 1979 • לאָס אַנדזשעלעס, קאַליפאָרניע

די האָפענונג פון שלום על ישראל

די ידיעה אַז ישראל און עגיפּטן האָבן זיך געאייניקט אויף אַ געמיינשאַפטלעכן שלום אָפּמאַך איז באַקאַנט געוואָרן נאָך דעם ווי דער „חשבון" איז שוין געווען צוזאַמענגעשטעלט. דעריבער איז שוין ניט מעגלעך געווען אַריינצונעמען אין איצטיקן נומער „חשבון" אַ לענגערע אָפּהאַנדלונג, ווי אַזאַ געשעעניש פאַרדינט.

לעת עתה זיינען די איינצלהייטן פון דעם אָפּמאַך נאָך ניט באַקאַנט, נאָר דאָס האַרץ ציטערט שוין פון פרייד און פון פחד. פרייד — ווייל ישראל וועט איצט קענען לייכטער אָטעמען און זיך קאָנצענטרירן אומגעשטערט אויף די אינערלעכע פּראָבלעמען פון לאַנד, לייכטער מאַכן דאָס טאָג־טעגלעכע לעבן, פאַרטרייבן די שטענדיקע מלחמה־שרעק וואָס האָט אויסגעמאַטערט אירע בירגער, און אַריינברענגען אַביסעלע האָפענונג אין די הערצער פון פאָלק; פחד — ווייל ס'איז אפשר שווער צו גלייבן אַז די נעכטיקע שונאים וועלן גלייך ווערן אונדזערע פריינד. ספּעציעל איצט, ווען די אַראַבישע וועלט איז באַרוישט און פאַרכלינעט פון די פּעטראָ־דאָלערס וואָס פאַלן צו זיי אומגעשטערט און ווען זיי קענען, ווי זיי מיינען טאַקע, צוליבן אויל דיקטירן די גאַנצע וועלט צו טאַנצן לויט זייער ניגון.

פון אויבנאויף איז קלאָר אַז עגיפּטן קריגט איצט אַן בלוט־פאַרגיסונג צוריק די טעריטאָריעס וואָס זי האָט דורך אירע פּראָוואָצירטע מלחמות פאַרלאָרן; אַ צוזאָג פון אַמעריקע פאַר עקאָנאָמישע און מיליטערישע הילף; דיפּלאָמאַטישן פּרעסטיזש און מיטלען אויפצובויען איר אינדוסטריע און האַנדל פאַרן ווילדיין פון עגיפּטישן פאָלק. ישראל קריגט אין אויסטויש פאַר די טעריטאָריעס אַ ניט־גאַראַנטירטן צוזאָג צו לעבן בשלום און אַ צוזאָג פון אַמעריקע צו העלפן דורכפירן דעם עקאָנאָמישער איבערבוי וואָס דער שלום איז גורם.

דערפאַרענע און פּראַקטישע מענטשן פון ביידע צדדים, וועלכע פירן זיך לויטן פּרינציפּ פון פולער גאַראַנטירטער זיכערקייט קענען אפשר טענהן אַז אַזאַ שלום אָן גאַראַנטיעס איז אַ חוזק מחמת ער איז אַרויפגעצוווּנגען געוואָרן פון אַ דריטן צד — פון פּרעזידענט קאַרטער, צוליב אַנדערע חשבונות וואָס גייען איצט אָן אין יענע מזרח לענדער. אָבער יידן מיט אַלערליי דערפאַרונגען און מיט אַ גאַר אַנדערן פאַרשאַרפטן חוש פאַר אַ מענטשלעכן און היסטאָרישן רעאַליזם מוזן מאַכן אַנדערע חשבונות פאַרן קיום פון אונדזער פאָלק. וואָרעם פאַר דורות און דורות זיינען מיר געווען די אָביעקטן פון דער געשיכטע — אַנדערע האָבן זי געמאַכט און מיר האָבן פון איר געליטן. מיר זיינען געווען די אינטערנאַציאָנאַלע פאַרזאָרגערס פון וועלט־גליק פאַר אַלעמען, געשמירט

מיט אונדזער מאַרך די רעדער פון פּראַגרעס פאַר אַנדערע. און ווען מען האָט אָנגעהויבן בויען ארץ ישראל האָט מען אין יענע ווייטע יאָרן אפילו די העזה ני טגעהאַט דאָס וואָרט „מדינת ישראל” אַרויסצוזאָגן. „בטלנים אידעאַליסטן” איז מען געווען און „חכמים” האָבן געחוזקט. און ווען נאָך אַלע צרות און נאָכן אויסגעהאַרגעטן פאָלק איז דאָס וואָרט מדינת ישראל אָפן און דרייסט דערקלערט געוואָרן, האָט מען קוים אין צרות אין יענער צייט פאַרמאָגט אָפּגעציטערטע באַהאַלטענע האַרמאַטן צו קענען פאַרטיידיקן דאָס לעבן.

מ׳קען ניט זאָגן אַז מיר זיינען שוין אין גאַנצן אויס אָביעקטן פון דער געשיכטע, אַז מיר אַליין זיינען שוין די מייסטערס פון אונדזער גורל. דאָך ניט מיט האַרמאַטן אַליין האָט מען דעם נצחון פון מדינת ישראל דערגרייכט, נאָר מיטן כוח פון יידישן מענטש, מיט זיין אידעאַליזם און געטריישאַפט, אין קאַמף פאַרן קיום.

האָפן מיר און גלייבן אַז דער איצטיקער שלום־אָפּמאַך וועט רעאַליזירט ווערן געטריי פון אַלע צדדים. און זאָל זיין שלום על ישראל!

ז. ש.

ה. לייוויק

גוואַלד, יידן, זייט זיך ניט מייאש *)

גוואַלד, יידן, זייט זיך ניט מייאש —
אַזוי האָבן גערופן די וואַרשעווער יידן
אין זייער ביטדאָיקן אויפשטאַנד.
זיי האָבן גערופן,
זיי האָבן די ווערטער געשריבן,
זיי האָבן די אויפשריפט צעהאַנגען
אין הייזער, אין הויפן,
אין בתי־מדרשים —
צו די צען געבאָט אַן עלפטן געבאָט:
גוואַלד, יידן, זייט זיך ניט מייאש.

וואָס באַטייט דאָ דאָס וואָרט גוואַלד?
דאָס וואָרט גוואַלד באַטייט דאָ: אייביק.
ניט איין מאָל אייביק,
נאָר זיבן מאָל זיבן אייביק.

זיי האָבן אויך ביקסן געהאַט —
די וואַרשעווער יידן,
אויך קוילן, גראַנאַטן געהאַט —
די וואַרשעווער יידן.
זיי האָבן געשאָסן,
זיי האָבן געטראָפן —
די וואַרשעווער יידן;
און זאָל זיין געבענטש
יעדע יידישע קויל

וואָס האָט דורכגעלעכערט
דאָס האַרץ פון אַ נאַצי.
נאָר טאָפּל געבענטשט זאָל זיין
די אויפשריפט פון 6 קליינע ווערטער—
צו די צען געבאָט אַן עלפטער געבאָט:
גוואַלד, יידן, זייט זיך ניט מייאש.

די ביקסן האָבן קוילן געהאַט
און די קוילן זיינען אויסגעגאַנגען,
ווי, אויסגעגאַנגען.
דער נאַצי, דער דייטש, האָט מער געהאַט—
ווי, מערער געהאַט:
באָמבעס געהאַט,
קאַנאָנען געהאַט,
עראָפּלאַנען געהאַט.

אַלץ האָט דער דייטש שטום געמאַכט,
נאָר ניט די זעקס קליינע ווערטער—
צו די צען געבאָט דעם עלפטן געבאָט:
גוואַלד, יידן, זייט זיך ניט מייאש.

וואָס באַטייט דאָ דאָס וואָרט גוואַלד?
דאָס וואָרט גוואַלד באַטייט דאָ: אייביק.
ניט איין מאָל אייביק
נאָר זיבן מאָל זיבן אייביק.

---

*) איבערגעדרוקט צום 36טן יום הזכרון פון אונדזערע אומגעקומענע 6 מיליאָן קדושים.